

SPREMEMBA ODMERE NADOMESTILA OSEBNEGA DOHODKA ZA DELO S SKRAJŠANIM DELOVNIM ČASOM OD 8.8.1990 DALJE

Čeprav novi zakon prizadene le 30 naših delavcev menim, da je ta novost zanimiva za širši krog zaposlenih, zato jo tudi objavljam:

Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah zakona o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki je bil objavljen v Uradnem listu SFRJ št. 44/90 z dne 31/7-1990, je spremenjena odmera nadomestila osebnega dohodka za delo s skrajšanim delovnim časom. Od 8/8-1990 dalje se nadomestilo odmeri skladno s 37. e členom oz. 13. členom novele zakona, ki glasi:

„Če je nastala invalidnost zaradi poklicne bolezni ali poškodbe pri delu, se odmeri nadomestilo osebnega dohodka za delo s skrajšanim delovnim časom v višini razlike med osebnim dohodkom, ki ga delovni invalid uresniči, ko dela s skrajšanim delovnim časom, in osebnim dohodkom, ki bi ga uresničil, če bi opravljal ista dela in delovne naloge s polnim delovnim časom, če pa je nastala invalidnost zaradi bolezni ali poškodbe izven dela, denarno nadomestilo ne sme biti večje od 85 % določene razlike.

Denarno nadomestilo iz 1. odstavka tega člena skupaj z osebnim dohodkom za skrajšani delovni čas ne sme biti večje od največjega osebnega dohodka za takšno ali podobno delo v organizaciji.“

M.

PLAKATIRANJE JE ZNOTRAJ PODJETJA DOVOLJENO LE ORGANIZIRANO

Nedopustno je, da plakate in najrazličnejše ponudbe obešamo kamor se nam pač zdi najprimernejše. V podjetju imamo za pisna obvestila namenjene oglasne deske. Res je, da so te oglasne deske namenjene informacijam, ki so v neposredni zvezi z našim življenjem in delom v podjetju.

Vodstvo podjetja sicer ne zavrača informacij, obvestil in drugih plakatov, ki nas vabijo na cenejše nakupe ali na zabavne prireditve, vendar morajo biti ta obvestila na za to določenih mestih in seveda po preteku aktualnosti obvestila tudi odstranjeni. Zato vas pozivam, da vsa pisna sporočila, ki jih želite posredovati delavcem podjetja prinesete v kadrovsko službo, kjer se bomo dogovorili o vsem potrebnem. Vsa sporočila, takšna ali drugačna, ki bodo izobešena mimo tega dogovora bodo odstranjena.

M.

DELNICA

Delnice so lastniški vrednostni papirji o stvarnih pravicah. Za razliko od dolžniških vrednostnih papirjev (obveznic) pomeni za izdajatelja (to je recimo podjetje) zagotovitev trajnih sredstev, saj delnica oziroma na njen naveden znesek ne zapade dokler obstoji podjetje. Imetnik delnice, to je investitor, pridobi premoženjske in članske pravice oziroma postane solastnik podjetja.

Prve pravice mu omogočajo trajno udeležbo na dobičku v obliki dividende, prednostne pravice pri nakupu novih delnic in likvidacijski delež bo prenehanju družbe, druge pa voliti organe družbe, nadzorovati delo in pravico do informacije o vseh vidikih delovanja družbe.

Delnica se glasi na imetnika (prinosnika) ali na ime.

Delnic je več vrst, navadno pa jih razvrščamo v naslednje tri kategorije oziroma vrste:

A. Običajne delnice

To so "prave" delnice oziroma pravi rizični kapital, katerih imetniki imajo takoimenovani "preostali zahtevki" na dohodku oziroma aktivih družbe (kar pomeni, da pri delitvi dobička pridejo zadnji na vrsto, ko so izplačane že vse druge obveznosti, npr. obveznosti za obveznice, dobiček vrednostnih delnic itd.) oziroma premoženju družbe v primeru likvidacije.

Imetniki teh delnic imajo tudi določeno prednost. Tako imajo glasovalno pravico, volijo organe družbe in nadzorujejo njeno delo, tako, da lahko rečemo, da so pravi lastniki podjetja, ki je izdala delnice.

Običajne delnice se lahko delijo na A in B razred običajnih delnic.

Prve prinašajo le dividendo in so brez glasovalne pravice. Ta oblik delnic se navadno izdaja za širšo javnost, ki želi samo dobiček.

Druge pa so z glasovalno pravico, vendar ne prinašajo dividende, zato so namenjene predvsem vodilnim osebam v družbi.

B. Prednostne delnice

Te so v bistvu določen hibrid (mešanca) med "pravo" (običajno delnico) in obveznico. Imetnik te delnice ima namreč poseben tretman. Tako je zahtevek imetnika prednostne delnice na dohodku družbe omejen, saj ta delnica prinaša fiksno "dividendo". Pravtako je določen znesek imetnika prednostne delnice na premoženju družbe v primeru likvidacije podjetja. Kot vidimo gre za manj rizičen kapital v primerjavi z običajno delnico, vendar rizičnejši v primerjavi z obveznico.

Običajno je donos za to vrsto vrednostnega papirja, čeprav fiksen, višji kot pri obveznici, vendar nižji kot pri običajni delnici, kjer pa donos ni gotov.

Te delnice imajo lahko tudi glasovalno pravico, ni pa to nujno.

C. Posebne delnice

Gre v glavnem za dve obliki in sicer: zamenljive in posebne preferenčne delnice z gibljivo obrestno mero. Prve je mogoče običajno po določenem času oziroma razmerju zamenjati za običajne delnice ali obveznice. Pri drugih pa gre v bistvu za spremenljivo dividendo oziroma obrestno mero, kateri se prilagajata obrestnim meram na finančnem trgu. Namen te delnice je, da se bolje prilagaja tržnim razmeram in da uspešno konkurira obveznicam.

KAJ NAJ POČNEMO Z DELNICAMI

ČEPRAV BO ŠLO V PRVI FAZI ZA OBLIKO INTERNIH DELNIC, NE MORE NIHČE PREPREČITI NJIHOVO PRODAJO. TUDI PO ZAKONU JE MOŽNO INTERNO KUPOVATI IN PRODAJATI DELNICE. ŽE JUTRI SE BO POJAVIL KDO, KI BO POTREBOVAL GOTOVINO, IN DRUGI, KI BO HOTEL EKSPERIMENTIRATI S TO NOVOSTJO.

Prave izkušnje lahko pričakujemo šele ob koncu leta, če bo podjetje ustvarilo dobiček in bodo delnice prinašale dobiček. (Se nadaljuje)

Pravna služba